

SVEIK

AV HAROLD PINTER
PREMIÄR 11 MARS 2017

PÅ INTIMAN

MALMÖ STADSTEATER

MALMOSTADSTEATER.SE

SVEK

AV HAROLD PINTER

Premiär på Intiman 11 mars 2017

Översättning Anna Kölén

Originaltitel Betrayal

Förlag Nordiska ApS

Regi Dennis Sandin

Scenografi och kostym Stine Martinsen

Ljus Mads Nielsen

Mask Siv Nyholm

Rollista

Jerry – Erik Borgeke

Emma – Susanne Karlsson

Robert – Mattias Linderöth

En servitör – Yazan Alqao

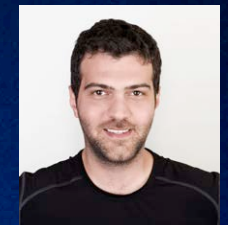
ERIK BORGEKE

SUSANNE KARLSSON

MATTIAS LINDEROOTH

YAZAN ALQAO

I GRÄNSLANDET MELLAN SANNING OCH LÖGN

Dramatikern, skådespelaren, regissören, poeten och den politiska aktivisten Harold Pinter föddes i London 1930. Han gick bort på julafton 2008. Tre år tidigare tilldelades han Nobelpriset i litteratur. Han var för sjuk för att komma till Sverige och ta emot sitt pris, men skrev och spelade in Nobelföreläsningen "Konst, sanning och politik". Den inleddes med några rader som Pinter skrev redan 1958:

"Det finns inga skarpa gränser mellan verkligt och överkligt, inte heller mellan sant och osant. Någonting är inte nödvändigtvis endera sant eller inte sant; det kan vara både sant och inte sant."

Ett påstående som i högsta grad gäller för handlingen och personerna i pjäsen *Svek (Betrayal)*, som skrevs 1978. *Svek* kallas ofta för den minst pinterska av Pinters pjäser, eftersom det är ett – för Pinter – ovanligt naturalistiskt relationsdrama om kärlek och lögn. Men att vända och vrida på begreppen minne och sanning är i högsta grad pinterskt. Likaså att göra det på ett så briljant, och till synes enkelt, sätt som att låta handlingen följa minnets logik och utspela sig baklänges.

I Nobelföreläsningen fortsätter Pinter sitt resonemang om sanning:

"Sanningen i dramatiken är alltid lika svårgripbar. Man finner den aldrig riktigt, men själva sökandet är tvångsmässigt. Det är helt enkelt sökandet som utgör drivkraften för hela företaget. Det är sökandet som är uppdraget. Oftast snubblar man över sanningen i mörkret, går rakt på den eller rätt och slätt anar en bild eller en form som

ser ut att överensstämma med sanningen, ofta utan att inse att man har gjort det. Men den verkliga sanningen är den att någonting sådant som en enda sanning aldrig förekommer inom dramatiken. Det finns många. Dessa sanningar utmanar varandra, viker undan för varandra, återspeglar varandra, ignorerar varandra, retas med varandra och är blinda för varandra. Ibland känns det som om man håller i ett ögonblicks sanning, sedan glider den en ur händerna och försvinner."

Sökandet efter sanningen sker hos Pinter genom språket. Karaktärerna frågar, påstår, upprepar i sin jakt på vad som är på riktigt. Men språket i hans pjäser är mer än ett sökverktyg, mer än betydelsebärande. Språket är både huvudperson och handling. Hos Pinter blir du vad du säger. Det ger språket, och den som behärskar språket, en oerhörd makt. Den som äger ordet äger sanningen. Talakten är därmed inte bara kommunikation, utan också våld. Orden kan riktas, som slag. Och detta verbala våld är farligare än det fysiska våldet, eftersom det fysiska våldet bara skadar kroppen. Det verbala våldet, däremot, är symboliskt våld och symboliskt våld kan slå sönder hela föreställningsvärldar. Upprepningarna i Pinters texter är exempel på detta symboliska våld. Rollpersonerna påstår samma saker om och om igen, tills de blir sanning. Därigenom gör personerna språket till sitt och skapar ordning, trygghet och sammanhang. En ordning i vilken de också inordnar andra. Språket är därmed ett maktverktyg.

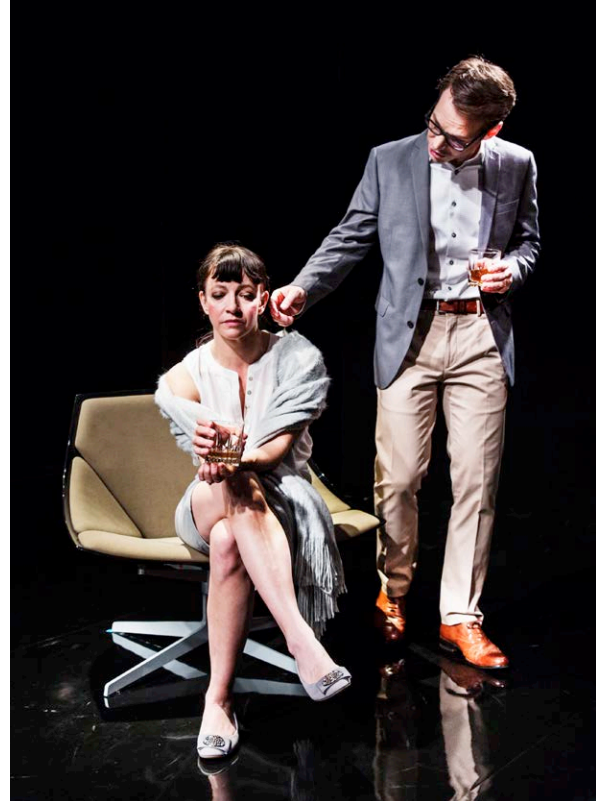
Idag översköls vi ständigt av information – i tidningar, på tv och på internet. Den som beskriver verkligheten behärskar den. Den som behärskar språket behärskar världen. Därför känns det naivt och omodernt att tro på möjligheten att återge verkligheten "som den är". Pinter misstror möjligheten att korrekt avbilda verkligheten – ja han misstror själva begreppet verklighet. Och hos honom är själva språket politik: ett verktyg för att analysera och förändra världen. Det gör honom till en modern och mycket politisk författare.

Samtidigt är Pinters texter en påminnelse om litteraturens skönhet, styrka och

självklara berättigande i sig. Det poetiska språket rymmer en större sanning än det påstått dokumentära. Allt som finns är ord, och antalet ord är begränsat. Vårt tal består av upprepningar och omtagningar. Det gör språket samtidigt helt meningslöst och till den enda mening som finns. Vi kan inte referera bortom språket, för det finns inget annat att referera till. Vi är ensamma med varandra, våra minnen och vårt språk. Ändå kan vi inte låta bli att, om och om igen, söka efter sanningen och gripa efter varandra. Kanske är det det som kallas kärlek?

Anna Kölén
översättare och dramaturg

MALMÖ STADSTEATER

Inspicient Isabella Posse Boquist
Produktionsassistent/sufflör Matilda Lindberg, Nora Makander

Teknikmästare
Bo Larsen, ansvarig
Johanna Lindborg, ljus
Joel Kästel, ljus
Jonas Vestergaard, rekvisita
John Conlon, ljud

Teknisk koordinator Pontus Karlsson
Kostymkoordinator Andrea Stenman
Kostymateljé Mariane Josefsson
Påklädare Alicja Ekerholm, Jessica Nylen
Maskör Siv Nyholm

Producent Lisa Ericstam

Marknadschef Jenny Bång
Art director Johan Sjövall
Fotograf Emmalisa Pauly
Informatör/programredaktör Carin Hebelius
Kommunikatör Erik Roman
Försäljningsansvarig David Ringqvist
Innesäljare Sofie Åström
Serviceansvarig Inger Börjesson
Tryck KSPrint Digitaltryck, Malmö

Koordinator Smedjan Johan Lindsjö
Koordinator Dekormåleri Anna-Karin Kallträsk
Koordinator Snickeri Christer Mattsson
Tapetsereare Mikael Palmqvist
Specialeffektmakare Magnus Nilsson
Scenografiteknisk samordnare Paula Sjöblom
Dekorateljéchef Erik Pilesjö

Dramaturg Anna Kölén
Teknisk chef Dan Sörensen
Chef maskavdelningen Agneta von Gegerfelt
Chef kostymavdelningen Paola Billberg Johansson
Föreståndare kostymservice Gyöngyi Balázs
Ljusansvarig Sven-Erik Andersson
Transportansvarig Hans Wendel
Städledare Linda Lövgren
Ekonomichef Leif Jönsson

Chefssassistent Anna Andrén
Teaterchef och ansvarig utgivare Kitte Wagner

FOTOGRAFERING OCH LJUDUPPTAGNING ÄR
AV UPPHOVRÄTTSLIGA SKÄLEJ TILLÅTEN

VAR VÄNLIG STÄNG AV MOBILTELEFONEN